IN MEMORIAM
PROF. DR. A. L. JANSE DE JONGE

Prof. Dr. A. L. Janse de Jonge werd op 24-4-1917 te Middelburg geboren. Na de lagere school doorliep hij de H.B.S. te Middelburg, waarna hij aan de Gemeente Universiteit te Amsterdam geneeskunde studeerde.

Van 1942-1945 specialiseerde hij zich in de Valeriuskliniek onder leiding van Prof. Dr. L. van der Horst tot zenuwarts. In 1948 volgde zijn promotie tot doctor in de geneeskunde op het proefschrift, handelend over „Ik-Gij en Ik-Zelf verhoudingen in de neurotische zijnswijze".

Reeds tijdens zijn opleiding werd hij geboeid door de phaenomenologische anthropologie. In zijn verdere wetenschappelijke loopbaan heeft hij verschillende psycho-pathologische problemen vanuit de phaenomenologische-anthropologische benaderingswijze bestudeerd. Zijn interesse in psychopathologische problemen brachten hem in contact met psychologische vraagstukken. Daarom studeerde hij van 1950-1952 psychologie aan de Gemeente Universiteit van Amsterdam. Deze studie sloot hij af met het candidaatsexamen. Op grond van zijn verdienste op de zojuist genoemde gebieden werd collega Janse de Jonge in 1953 aan de VU verbonden als docent voor medische psychologie en algemene psychopathologie.

In 1954 werd zijn leeropdracht omgezet in een lectoraat. Ook buiten de universitaire kring heeft hij zijn krachten ten dienste gesteld van het onderwijs. Zo was hij sinds 1945 docent aan de Academie voor Lichamelijke Opvoeding te Amsterdam en aan het Centraal Instituut voor Christelijke Sociale Arbeid. Aan beide inrichtingen gaf hij onderwijs in psychologische vraagstukken.

In 1959 volgde zijn benoeming tot gewoon hoogleraar in de klinische psychologie, de medische psychologie, de algemene psychopathologie, en de propaedeutische psychiatrie.

De grote belangstelling van collega Janse de Jonge in anthropologisch-phaenomenologische vraagstukken in de meest uitgebreide zin van het woord brachten hem in contact met verschillende vakgebieden die aan de psychopathologie grenzen. Zo interesseerde hij zich met name voor pastorale psychologische vraagstukken. Zijn werkzaamheden op

Prof. Dr. A. L. Janse de Jonge

24 april 1917 — 16 juli 1965

dit terrein brachten hem herhaaldelijk in contact met theologen. De waardering van zijn werk op het terrein van pastorale psychologie kwam tot uitdrukking in een leeropdracht uitgaande van de theologische faculteit van de Rijks Universiteit te Utrecht. Deze leeropdracht heeft hij van 1960-1964 vervuld.

Na het emeritaat van Prof. Dr. L. van der Horst werd zijn leeropdracht aan de Vrije Universiteit uitgebreid met het onderwijs in de niet-organische psychiatrie. In datzelfde jaar volgde zijn benoeming als hoogleraar-directeur van de Valeriuskliniek. In deze functie gaf hij blijk van zijn organisatorische kwaliteiten. Het is hem echter niet vergund geweest zijn taak, die hij met zoveel enthousiasme had aangevangen, te volbrengen op de wijze die hij zich had voorgesteld. Nog eerst in het begin van zijn loopbaan heeft de Heer hem tot Zich geroepen. Het is voor degenen die achterblijven een moeilijk te begrijpen beschikking geweest. Naar de mens gesproken kon er nog zoveel van hem worden verwacht. Zijn vrouw en zijn vrienden voelen dit smartelijk verlies het meest direct, maar ook in de kring van onze universiteit nam collega Janse de Jonge een zo grote plaats in dat zijn heengaan een verlies betekent.

Als decaan van de medische faculteit heeft hij intensief meegewerkt aan de opbouw van deze nog zo jonge studierichting aan onze universiteit.

Zijn wetenschappelijk werk wordt gekenmerkt door een wel haast aarzelende benadering van de problemen. Zijn openheid behoedde hem voor conventionele verstarring en vooringenomenheid.

Typerend voor zijn wetenschappelijke attitude was de bescheiden wijze waarop hij de vraagstukken van de christelijke wetenschap benaderde.

Met de voor hem zo karakteristieke wetenschappelijke twijfel vroeg hij zich af of de eisen en pretenties die men in het verleden ten aanzien van christelijke wetenschap gesteld heeft, wel juist waren.

Voorts achtte hij het een gevaar om tegenover niet-gelovigen te pretentieus te zijn. Een dergelijke houding is – zo meende hij – kwetsend en niet dienstig voor de goede zaak. Hij pleitte voor begrip, voor ruimte en vrijheid waarbinnen de wetenschap zich kan bezighouden met haar problemen. Er zijn naar zijn mening nog zo weinig vaste punten aan te geven.

In de leer omtrent de mens is alles nog in beweging en het is naar de mening van Janse de Jonge de vraag of het ooit wel mogelijk zal zijn om tot een afgrenzing van een christelijke anthropologie te komen, waarin de mens als beelddrager van God in duidelijke trekken is vast te leggen.